

Oponentský posudek na bakalářskou diplomovou práci:

Robert Tropek

Složení a sukcese arachnocenóz kamenolomů a xerothermních lokalit CHKO Blanský les

Obecný komentář:

Předložená bakalářská práce si klade za cíl popsat druhové složení arachnofauny několika lomů v podhorské oblasti na území Blanského lesa. Na základě analýzy těchto arachnocenóz a arachnocenóz blízce přilehlých subxerothermních lokalit se autor pokouší odhadnout směr sukcese a vývoj arachnofauny ve zkoumaných lomech. Autor se velmi zdatně vyrovnal s první částí práce, kde si v průběhu krátké doby osvojil techniky práce v terénu a náročnou determinaci pavouků. Získaná data jsou vyhodnocena škálou statistických metod, ve kterých autor prokázal dostatečnou erudici, a v českém arachnologickém prostředí jde o pionýrské přístupy hodné následování a zdokonalení. Nicméně se ukazuje, že jak design, tak objem dat není dostatečný pro odpověď na některé formulované obecnější otázky např. o směru sukcese a budoucího vývoje arachnofauny, což dokládá i absence obecných závěrů v práci. Tento aspekt však autor v průběhu krátké doby výzkumu, kterou měl k dispozici (1 sezóna), zřejmě nemohl ovlivnit a budiž zdůrazněno, že si autor byl tohoto omezení vědom a data proto diskutuje přiměřeně opatrně. Autor se s tématem nicméně vypořádal zdatně a proto navrhuji hodnocení výborně.

Formální nedostatky:

1. Bakalářská práce na BF JCU má formou připomínat vědeckou práci, která by měla po určitém zkrácení a zakoncentrování být otištěna ve vědeckém časopise. Z tohoto pohledu je zarážející absence samovysvětlující legendy k obrázkům, což značně ztěžuje orientaci čtenáře.
2. Alespoň v mé verzi jsou stránky 9-12 proházeny.
3. U obrázků z vícerozměrných analýz se vyskytují osmipísmenné zkratky druhů pavouků, které nejsou nikde v textu vysvětleny a pro nearachnologa mohou být takřka nerozluštitelné.

Poznámky a otázky:

1. Pro hodnocení druhové diverzity na jednotlivých lokalitách autor použil (cituji): „počty druhů chycených do jednotlivých pastí za celou sezónu“. Je to opravdu tak, nebo se jako základní proměnná použil „počet druhů chycených do pastí na jednotlivých lokalitách za celou sezónu“? Šly by na data ze zemních pastí použít jiné přístupy pro zhodnocení biodiverzity? Je možno ze získaných dat, na základě jejich vnitřní struktury, extrapolovat kolik druhů pavouků na lokalitě opravdu žije (příklad – extrém uvedený v práci: lokalita Vyšný B – nalezeno 11 kusů patřících k 11 druhům, což jistě neznamená, že na lokalitě Vyšný B žije pouze 11 druhů a neznamená ani, že každý jedinec pavouka na této lokalitě patří jinému druhu)?
2. Pavouci obecně nejsou příliš migrující skupina a de facto arachnofauna každé lokality má svou historii, která je klíčová pro vývoj lokality i po lidské intervenci. Autor zvolil jako referenční lokality pro každý lom blízkou (relativně) přirozenou lokalitu (ačkoliv formálně není nikde v práci uvedeno, která lokalita je kontrolní pro který lom). Je tato kontrola dostatečná nebo je možno pro studování sukcese lomu, alespoň v principu, navrhnout kontrolu jinou?
3. Data o arachnofauně ze zemních pastí mají svá specifika. Ačkoliv jde o kvantitativní přístup vždy budou nadhodnoceny zejména skupiny pavouků s vysokou pohybovou aktivitou (slíďáci, skálovky aj.), zatímco např. síťoví pavouci (často s vysokou indikační hodnotou) budou nalézáni vždy jen jednotlivě. Jaký je význam tohoto faktu pro interpretaci dat z vícerozměrných analýz a pro vylepšení designu celé studie?
4. Ve studii byly použity závěsné padací pasti pro studium stěnových etáží lomu. Myslí si autor, že svislé skalní stěny patří do sukcesní řady lomu (a jejich zařazení do designu studie tak bylo oprávněné) nebo že budou i po staletích (bez ohledu na sukcesi) obývány velmi specializovanou arachnofaunou holých skal?

Mgr. Vítězslav Bryja, PhD

